

Biskopens herdabrev 22.5.2016 på 650-årsdagen av salige Hemmings död

Kära stiftsbor,

Idag den 22 maj firar vi salige Hemmings minnesdag. Eftersom Hemmingsdagen nu råkar infalla på den söndag då vi firar Heliga Trefaldighet faller minnesdagen i år ur kyrkans liturgiska kalender. Vi har ändå en koppling till salige biskop Hemming i den katolska läran om treenigheten.

Det är skäl att idag komma ihåg salige Hemming — åtminstone i form av detta herdabrev, eftersom det idag har gått 650 år sedan biskop Hemming dog. Kyrkan har ju traditionellt sett de saligas och heligas dödsdagar som deras himmelska födelsedagar.

Hemming föddes i byn Bälinge i närheten av Uppsala i Sverige år 1290. Efter studier vigdes han till präst när han var 25 år och därefter fortsatte han att studera kyrkorätt och de fria konsterna i Paris i tio års tid. Efter avslutade studier utsågs han till kanik vid Åbo domkyrka år 1329. När biskopsstolen blev vakant valdes han enhälligt till biskop av Åbo år 1338. Han fick sin biskopsvigning i Stockholms domkyrka följande år.

Salige Hemming var inte bara biskop, han hade också ansvarsfulla uppgifter i den jordiska förvaltningen. Han var bland annat medlem i kungens riksråd. Han var utan tvekan sin tids mest inflytelserika person i den östra rikshalvan – dagens Finland. Under biskop Hemmings tid blomstrade stiftet. Krigsskadade Åbo domkyrka reparerades och utvidgades. Kustö biskopborg byggdes som biskopssäte. Stiftets förvaltning förnyades och bl.a. domprostämberet inrättades. Biskopen donerade också en betydande boksamling till katedralen i Åbo för att höja bildningsnivån bland prästerskapet. Själv skrev han i undervisningssyfte verk om kyrkorätt, liturgi, pastoralt arbete och hushållning.

Biskop Hemming besökte flitigt församlingarna i sitt stift och stärkte på så sätt såväl prästernas som församlingarnas tro och kyrkans ställning – den var inte så etablerad på 1300-talet.

Heliga Birgitta skrev träffande om sin flitiga vän Hemming: "Hemming springer när han inte sover." Det var just på uppmaning av Birgitta som biskop Hemming reste hela vägen till Avignon, där påven då befann sig, för att uppmana denne att återvända till Rom. Hemming sände också bud till Frankrikes och Englands kungar för att få slut på Hundraåriga kriget mellan de två länderna. Påven återvände inte då till Rom och mellan Frankrike och England blev det inte heller fred i det skedet, men Hemming visade i alla fall att han arbetade för det rätta och goda.

Heliga Birgitta hade förutspått att Hemmings död skulle komma oväntat. Så gick det också. Biskop Hemming hittades död i böneställning den 21 maj 1366. Jordfästningen ägde rum i Åbo domkyrka och biskopen begravdes i koret.

Efter gravläggningen blev det en tradition att man varje dag tände ett ljus på Hemmings gravsten. Biskop Hemming var bekant i alla församlingar och hade rykte om sig att vara en helig man. Man började be Hemming om förbön. Med tiden visade det sig att många böner besvarades på förunderliga sätt. Man började anteckna undren och till slut vände man sig till påven för att få Hemming saligförklarad. År 1497 gav påven Alexander VI tillstånd att flytta Hemmings kvarlevor till ett relikvarium och förklara honom salig. Salige Hemmings relikvarium finns bevarad i Åbo domkyrka, även om relikskrinet idag är tomt. På grund av pågående krig firades saligförklaringen i Åbo först år 1514, för drygt 500 år sedan. Den festmässan var det sista stora katolska evenemanget i det som idag är Finland före reformationen. Kanoniseringen – helgonförklaringen – av salige Hemming var långt hunnen när reformationen satte stopp för den processen. Banden till Rom kapades. Den svenske kungen blev kyrkans överhuvud och undersåtarna var tvungna att övergå till den lutherska tron.

Men kyrkan glömmer aldrig sina saliga eller heliga. Ännu idag, flera hundra år senare, minns vi salige Hemming. Genom bönen är han alltid närvarande, en helig man som ber för oss. I himlen finns inte tiden, endast evigheten. Sekel må skilja oss från Hemming, men enligt vår tro lever han i Guds himmel. Det är vår fromma förhoppning att kanoniseringsprocessen som inleddes redan innan han saligförklarades äntligen kan avslutas så att han som helgon blir upphöjd i

altarets ära. Vi kan gärna ofta be Hemming om förbön: "Salige Hemming, be för oss!
Amen."